

การสำรวจข้อมูลภาคสนาม

1. ข้อมูลเบื้องต้นของพื้นที่ศึกษา

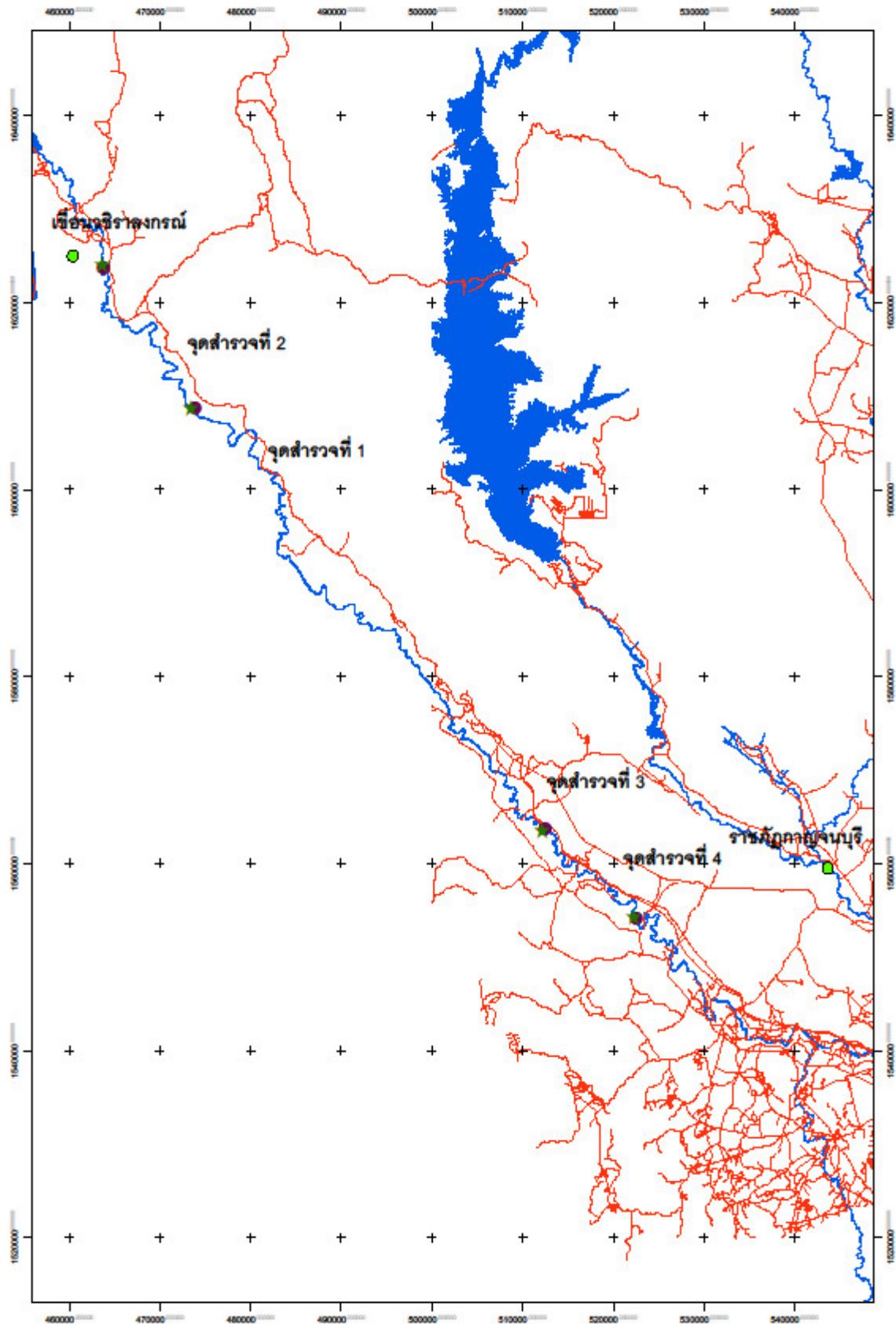
คณะนักวิจัยได้ลงสำรวจพื้นที่ที่มีศักยภาพในการก่อสร้างโรงไฟฟ้าพลังน้ำขนาดเล็กในลุ่มน้ำแควน้อย จังหวัดกาญจนบุรี โดยมีการเก็บข้อมูลบริบทพื้นที่ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม และความคิดเห็นของประชาชนในพื้นที่ดังกล่าวเกี่ยวกับโครงการไฟฟ้าพลังน้ำขนาดเล็ก สรุปได้ดังนี้

1.1 สรุปผลการสำรวจข้อมูลเบื้องต้นของพื้นที่ที่มีศักยภาพในการก่อสร้างโรงไฟฟ้าพลังน้ำขนาดเล็ก (ครั้งที่ 1)

การลงสำรวจพื้นที่ในอำเภอทองผาภูมิและอำเภอไทรโยค (ครั้งที่ 1) ประกอบไปด้วย ทีมนักวิชาการ นักวิจัย นักศึกษา จากมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี จำนวน 15 คน ซึ่งในเบื้องต้นทีมศึกษาและวิจัยได้ทำการสำรวจทั้งศักยภาพของแหล่งน้ำ สิ่งแวดล้อม เศรษฐกิจสังคมและวัฒนธรรมของพื้นที่เป้าหมายจำนวน 4 หมู่บ้าน ดังนี้

1. หมู่บ้านหนองเจริญ ตำบลลิ้นถิ่น (ลงสำรวจ ในวันที่ 30 มกราคม 2553)
2. หมู่บ้านประจักษ์ ตำบลท่าขนุน อำเภอทองผาภูมิ (ลงสำรวจใน วันที่ 31 มกราคม 2553)
3. ชุมชนถ้ำกระแซ เทศบาลตำบลวังโพธิ์ อำเภอไทรโยค (ลงสำรวจใน วันที่ 31 มกราคม 2553)
4. หมู่บ้านหนองปลาไหล 2 ตำบลสิงห์ อำเภอไทรโยค จังหวัดกาญจนบุรี (ลงสำรวจใน วันที่ 31 มกราคม 2553)

โดยรายงานนี้สรุปประเด็นเบื้องต้นของแต่ละหมู่บ้าน เพื่อเป็นแนวทางประกอบในการพิจารณาโครงการพัฒนาพลังงานทางเลือกโดยอาศัยฐานทรัพยากร (แม่น้ำ) ในชุมชนทั้ง 4 แห่ง ซึ่งในการลงสำรวจและเก็บข้อมูลในครั้งนี้ประกอบไปด้วย การสัมภาษณ์ โดยใช้แบบสอบถาม การสนทนากลุ่ม โดยมีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างทีมวิจัยและชาวบ้านในแต่ละหมู่บ้าน สำหรับอุปสรรคในการดำเนินการสำรวจพื้นที่และการเก็บข้อมูลในครั้งนี้ ได้แก่ ชาวบ้านยังขาดความเข้าใจในตัวโครงการโดยเฉพาะรูปแบบของโรงไฟฟ้าจากพลังงานน้ำ ดังนั้นจึงได้เสนอให้มีการจัดทำข้อมูลด้านเทคนิค ตลอดจนรูปแบบของโรงไฟฟ้าพลังน้ำ ประกอบการทำความเข้าใจกับชาวบ้านในพื้นที่ เพื่อความสะดวกในการสื่อสาร และการทำความเข้าใจ

รูปที่ ก.1 แผนที่แสดงพื้นที่โครงการจำนวน 4 หมู่บ้าน

1.1.1 หมู่บ้านหนองเจริญ

ที่ตั้งหมู่บ้าน บ้านหนองเจริญตั้งอยู่ในหมู่ที่ 6 ตำบลลิ้นถิ่น อำเภอทองฟ้าภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี สภาพพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นที่ราบเชิงเขา และภูเขาสลับซับซ้อน มีแม่น้ำแควน้อยไหลผ่าน ทำให้บริเวณพื้นที่ริมฝั่งแม่น้ำทั้งสองฝั่งยังคงมีความอุดมสมบูรณ์

ตารางที่ ก.1 ตำแหน่งที่ตั้งโรงไฟฟ้าหมู่บ้านหนองเจริญ

ตำแหน่งฝ่าย		ตำแหน่งโรงไฟฟ้า		ระยะทางฝั่งน้ำเมตร	ความสูงหัวน้ำเมตร	ความกว้างฝ่ายเมตร
Lat	Long	Lat	Long			
14°33'10.46"N	98°45'9.75"E	14°33'8.98"N	98°45'26.26"E	510	9	72

รูปที่ ก.2 ภาพแสดงพื้นที่ที่มีศักยภาพในการสร้างโรงผลิตกระแสไฟฟ้า

อาชีพหลักของประชากร ได้แก่ ปลูกข้าวโพด อ้อย มันสำปะหลัง ส้มโอ มะม่วง กัญชง ไข่ อาชีพเสริม ได้แก่ รับจ้างทั่วไป ค้าขาย เลี้ยงสัตว์

รายได้หลัก อยู่ในช่วง 5,000 - 10,000 บาท/เดือน

การใช้พลังงานไฟฟ้า ส่วนใหญ่มีไฟฟ้าใช้ครอบคลุมทุกครัวเรือน โดยเป็นกระแสไฟฟ้าจากการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค อย่างไรก็ตามชาวบ้านให้ข้อมูลว่าระบบการส่งกระแสไฟฟ้าที่ส่งมายังหมู่บ้านยังไม่มั่นคงทำให้กระแสไฟฟ้ายืดและดับบ่อย เมื่อเกิดพายุฝนฟ้าคะนอง สำหรับค่าใช้จ่ายด้านพลังงานไฟฟ้าประมาณ 400 บาท/เดือน

แหล่งน้ำ แหล่งน้ำเพื่ออุปโภคและบริโภคมีทั้งใช้น้ำจากบ่อน้ำส่วนตัว น้ำฝน และแม่น้ำแควน้อยที่ไหลผ่านชุมชน (เพื่อการเกษตร) โดยปกติชาวบ้านจะใช้น้ำในการอุปโภคบริโภคจากระบบน้ำประปาชุมชนซึ่งมีใช้กันอยู่ทั่วถึง

รูปที่ ก.3 การพูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นร่วมกับชาวบ้าน

ความต้องการเพื่ออุปโภคบริโภคของชาวบ้านโดยปกติชาวบ้านจะใช้น้ำเพื่ออุปโภคบริโภคจากระบบประปาชุมชน และนอกจากนี้ยังใช้น้ำเพื่อการเกษตรสืบเนื่องจากเป็นอาชีพหลัก ดังนั้นน้ำจึงเป็นปัจจัยสำคัญอย่างยิ่งต่อการเพาะปลูกพืช และชาวบ้านเองได้ใช้น้ำจากแม่น้ำที่ไหลผ่านหมู่บ้านเพื่อใช้รดพืชผัก โดยติดเครื่องสูบน้ำเพื่อดึงน้ำมาใช้ในแปลงเกษตร

แต่เนื่องจากกระแสไฟฟ้าที่ได้รับการจ่ายมาจากการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคนั้นไม่สม่ำเสมอจนเกิดความขัดข้องบ่อย ซึ่งได้ทำให้อุปกรณ์ไฟฟ้ารวมถึงเครื่องสูบน้ำได้รับความเสียหาย ทำให้ชาวบ้านเองนั้นมีความต้องการกระแสไฟฟ้าที่มีความมั่นคงและถาวร เพื่อใช้ในการอำนวยความสะดวกในการดำเนินชีวิตและเพื่อการเกษตร

ชาวบ้านในชุมชนมีการประชุมกันทุกๆ เดือน ณ หอประชุมของหมู่บ้าน เพื่อเป็นการแจ้งข่าวสารให้กับคนในชุมชน ณ ศาลาเอกประสงค์ของหมู่บ้าน

1.1.2 หมู่บ้านประังกาตี

ที่ตั้งหมู่บ้าน หมู่บ้านประังกาตีตั้งอยู่ในหมู่ที่ 6 ตำบลท่าขนุน อำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรีเป็นหมู่บ้านที่มีที่ตั้งอยู่ใกล้แหล่งน้ำธรรมชาติที่ค่อนข้างจะใสสะอาดเนื่องจากตั้งอยู่บริเวณต้นน้ำ

ประชากร ประมาณ 1,200 คน จำนวน 554 ครัวเรือน สัญชาติไทยประมาณ 70 % เป็นคนต่างด้าว

ประมาณ 30 %

รูปที่ ก.4 การสอบถามความคิดเห็นและพูดคุยกับชาวบ้าน

ตารางที่ ก.2 ตำแหน่งที่ตั้งโรงไฟฟ้าหมู่บ้านปริงกาสิ

ตำแหน่งฝ่าย		ตำแหน่งโรงไฟฟ้า		ระยะทางคัน น้ำเมตร	ความสูงหัว น้ำเมตร	ความกว้าง ฝ่ายเมตร
Lat	Long	Lat	Long			
14°41'28.26"N	98°39'42.52"E	14°41'18.33"N	98°39'46.39"E	323	10	60

อาชีพหลักของเกษตรกรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรมปลูกมันสำปะหลัง ยางพารา ส่วนอาชีพเสริม ได้แก่ รับจ้าง ค้าขายทั่วไปภายในชุมชน

รายได้หลัก อยู่ในช่วง 5,000 - 15,000 บาท/เดือน

การใช้พลังงานไฟฟ้า

ชาวบ้านส่วนใหญ่มีไฟฟ้าใช้โดยผ่านระบบสายส่งของการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค ซึ่งจะพบปัญหาไฟฟ้าดับบ้างในช่วงเวลาฝนตก ยังมีชาวบ้านประมาณ 10 % ที่ยังไม่มีไฟฟ้าใช้เนื่องจากการลากสายยังไม่ครอบคลุม แต่อยู่ระหว่างการดำเนินการอยู่ ส่วนใหญ่ชาวบ้านใช้ไฟฟ้าเพื่อให้แสงสว่างและความบันเทิงในครัวเรือน ส่วนในการประกอบอาหารส่วนใหญ่แล้วชาวบ้านจะใช้ก๊าซหุงต้มขนาด 15 กิโลกรัม ราคาประมาณ 310 บาท/ถัง รายจ่ายด้านการใช้ไฟฟ้าประมาณ 400 บาทต่อเดือน

แหล่งน้ำ

ใช้เพื่อการอุปโภคบริโภคและเพื่อการเกษตร ปกติชาวบ้านจะใช้ระบบน้ำจากน้ำบาดาลและลำน้ำแควน้อย ซึ่งส่วนมากใช้ในการอุปโภคบริโภคและการเกษตรกรรม ซึ่งมักจะพบปัญหาการขาดแคลนน้ำในช่วงเดือนมีนาคม-เมษายน

การรวมกลุ่มทางด้านเศรษฐกิจ

พบว่าภายในชุมชนมีการรวมกลุ่มสตรีทำน้ำพริก กลุ่มเกษตรทำสวนยาง ทำปุ๋ยอินทรีย์ และอื่นๆ แต่ก็ยังมีจำนวนสมาชิกน้อย ความร่วมมือยังไม่มากพอทำให้บางกลุ่มไม่สามารถดำเนินงานได้อย่างต่อเนื่อง แต่ในระยะหลังเนื่องจากผู้นำและเจ้าอาวาสวัดมีการพูดคุยและมีการร่วมกันแก้ปัญหาให้กับหมู่บ้าน จะพบว่าจะมีจุดศูนย์กลางที่จะพัฒนาหมู่บ้านอยู่ที่ผู้นำและวัด ซึ่งเป็นส่วนสำคัญในการให้คำปรึกษาและตัดสินใจเรื่องต่างๆ ในชุมชน และปัญหาสำคัญของหมู่บ้านน่าจะเป็นการขาดแคลนน้ำในการประกอบอาชีพมากกว่าอื่นๆ ที่อยู่ใกล้แหล่งน้ำ

ความต้องการของชาวบ้าน พบว่า ชาวบ้านส่วนใหญ่จำเป็นต้องการน้ำเพื่อทำการเกษตรและเพื่อการอุปโภคโดยเฉพาะผู้ประกอบอาชีพเพาะปลูกและทำสวนยางพารา (ใช้ในกิจกรรมการทำยางแผ่น) เป็นหลัก เนื่องจากชาวบ้านที่ยังคงต้องขนน้ำด้วยรถยนต์เพื่อการดังกล่าวทุกวัน

พบว่า ชาวบ้านมีการประชุมกันทุกๆ วันที่ 10 ของเดือน ณ หอประชุมของหมู่บ้านเพื่อเป็นการแจ้งข่าวสารให้กับคนในชุมชน ณ ศาลาเอกประสงค์ของหมู่บ้าน

1.1.3 หมู่บ้านถ้ำกระแซ

ที่ตั้งหมู่บ้าน ชุมชนถ้ำกระแซตั้งอยู่ในเขตเทศบาลตำบลวังโพธิ์ อำเภอไทรโยค ตั้งอยู่ทางทิศเหนือของจังหวัดกาญจนบุรี มีพื้นที่ทั้งหมด 5.2 ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ 3,250 ไร่ โดยสำนักงานเทศบาลตำบลวังโพธิ์ ตั้งอยู่เลขที่ 999 หมู่ที่ 1 ตำบลลุ่มลุ่ม อำเภอไทรโยค จังหวัดกาญจนบุรี ห่างจากตัวจังหวัดประมาณ 50 กิโลเมตร

รูปที่ ก.5 การพูดคุยและสอบถามความคิดเห็นกับชาวบ้าน

ตารางที่ ก.3 ตำแหน่งที่ตั้งโรงไฟฟ้าหมู่บ้านถ้ำกระแซ

ตำแหน่งฝาย		ตำแหน่งโรงไฟฟ้า		ระยะทางพื้นน้ำ เมตร	ความสูงหัวน้ำ เมตร	ความกว้างฝาย เมตร
Lat	Long	Lat	Long			
14° 8'43.81"N	99° 6'45.78"E	14° 8'44.63"N	99° 6'56.28"E	494	10	77

ลักษณะภูมิประเทศ มีลักษณะเป็นที่ราบลุ่มเชิงเขาติดแม่น้ำแควน้อย พื้นที่ราบเชิงเขามีป่าไม้ปกคลุม มีเส้นทางรถไฟแบ่งชุมชนออกเป็นสองฝั่ง คือฝั่งติดภูเขาและฝั่งติดแม่น้ำแควน้อย

ประชากร มีประชากรในเขตเทศบาลตำบลวังโพธิ์ทั้งสิ้น 1,895 คน มีจำนวนครัวเรือน 702 ครัวเรือน มีชุมชน 2 ชุมชน คือ ชุมชนถ้ำกระแซ และชุมชนถ้ำชะนี

อาชีพ ส่วนใหญ่จะประกอบอาชีพบริการรองรับการท่องเที่ยว ค้าขาย และธุรกิจบ้านพักสำหรับนักท่องเที่ยว แต่ก็มีการทำเกษตรอยู่บ้างในบางส่วน

รายได้หลัก อยู่ในช่วง 8,000 - 15,000 บาท/เดือน

การใช้พลังงานไฟฟ้า

มีไฟฟ้าใช้ทุกครัวเรือนแต่ยังมีปัญหาไฟฟ้าดับในช่วงฝนตกหนักบ้าง ชาวบ้านยังไม่เข้าใจถึงโครงการที่มานำเสนอว่าจะเกิดประโยชน์และผลคืออย่างไร อีกทั้งยังกังวลว่าจะส่งผลกระทบต่อตามมาหรือไม่ ซึ่งต้องการข้อมูลที่ชัดเจน ค่าใช้จ่ายจากไฟฟ้าจะอยู่ที่ประมาณเดือนละ 300 - 400 บาทต่อเดือน

แหล่งน้ำ

โดยปกติชาวบ้านจะใช้น้ำเพื่อการอุปโภคบริโภคจากระบบน้ำประปาชุมชน

1.1.4 หมู่บ้านหนองปลาไหล

ที่ตั้งหมู่บ้าน หมู่ที่ 8 ตำบลสิงห์ อำเภอไทรโยค จังหวัดกาญจนบุรี

รูปที่ ก.6 การพูดคุยและสอบถามความคิดเห็นกับชาวบ้าน

ตารางที่ ก.4 ตำแหน่งที่ตั้งโรงไฟฟ้าหมู่บ้านหนองปลาไหล

ตำแหน่งฝาย		ตำแหน่งโรงไฟฟ้า		ระยะทางคันน้ำ เมตร	ความสูงหัวน้ำ เมตร	ความกว้างฝาย เมตร
Lat	Long	Lat	Long			
14° 3'40.19"N	99°12'21.10"E	14° 3'35.80"N	99°12'31.72"E	342	6	45

อาชีพหลักของประชากร ส่วนใหญ่ประกอบเกษตรกรรม เช่น ปลูกมัน อ้อย ส่วนอาชีพเสริม ได้แก่ รับจ้าง ค้าขายทั่วไปภายในชุมชน

ประชากร หมู่บ้านหนองปลาไหลมีจำนวนประชากรประมาณ 180 หลังคาเรือน

รายได้หลัก อยู่ในช่วง 5,000 - 10,000 บาท/เดือน

การใช้พลังงานไฟฟ้า

ทุกครัวเรือนมีกระแสไฟฟ้าใช้โดยเป็นกระแสไฟฟ้าจากการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคส่วนใหญ่เสียค่าใช้จ่ายประมาณ 600 บาทต่อเดือน

แหล่งน้ำ

ส่วนใหญ่ชาวบ้านใช้น้ำเพื่อการอุปโภคบริโภคและทำการเกษตร แต่ก็ยังพบปัญหาการขาดแคลนน้ำ โดยเฉพาะในฤดูแล้งซึ่งเป็นปัญหาสำคัญที่สุดของชาวบ้าน แต่พบว่าชาวบ้านส่วนใหญ่ไม่สามารถใช้น้ำจากแม่น้ำแควน้อยได้อย่างทั่วถึง เนื่องจากยังคงขาดเทคโนโลยีในการดึงน้ำขึ้นมาใช้ โดยเฉพาะช่วงฤดูแล้ง (เดือนมีนาคม - เมษายน)

ความต้องการของชาวบ้าน

พบว่าชาวบ้านค่อนข้างมีความกังวลและไม่เห็นด้วยกับแนวทางของการสร้างฝายเพื่อผลิตกระแสไฟฟ้าที่แม่น้ำแควน้อยเนื่องจากในช่วงน้ำหลากกระแสน้ำจะแรงมาก ซึ่งอาจจะทำให้ฝายนั้น

พึงได้อีก ทั้งปัญหาที่สำคัญที่จะตามมาจากการสร้างฝายคือจะส่งผลกระทบต่อและสร้างความขัดแย้งกับกลุ่มธุรกิจการท่องเที่ยวล่องแพ ซึ่งในระยะยาวจะส่งผลกระทบต่อนโยบายการพัฒนาพื้นที่เพื่อให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวได้

การประชุม

ภายในชุมชนมีการประชุมของคณะกรรมการหมู่บ้านทุกวันที่ 2 ของเดือน และจะประชุมกับชาวบ้านทุกวันที่ 6 ของเดือน ที่ศาลาเอนกประสงค์ซึ่งเป็นการทอดถ่ายข้อมูลสู่ชุมชนในเรื่องต่างๆ เช่น กองทุนหมู่บ้าน การเกษตร ซึ่งในชุมชนมีการรวมกลุ่มในเรื่องของยุวเกษตร กลุ่มสะสมทรัพย์ ความร่วมมือของชาวบ้านอยู่ในระดับดี แต่จะมีผู้นำที่ค่อนข้างจะขัดแย้งบ้าง

1.2 สรุปผลการสำรวจข้อมูลเบื้องต้นของพื้นที่ที่มีศักยภาพในการก่อสร้างโรงไฟฟ้าพลังน้ำ

ขนาด

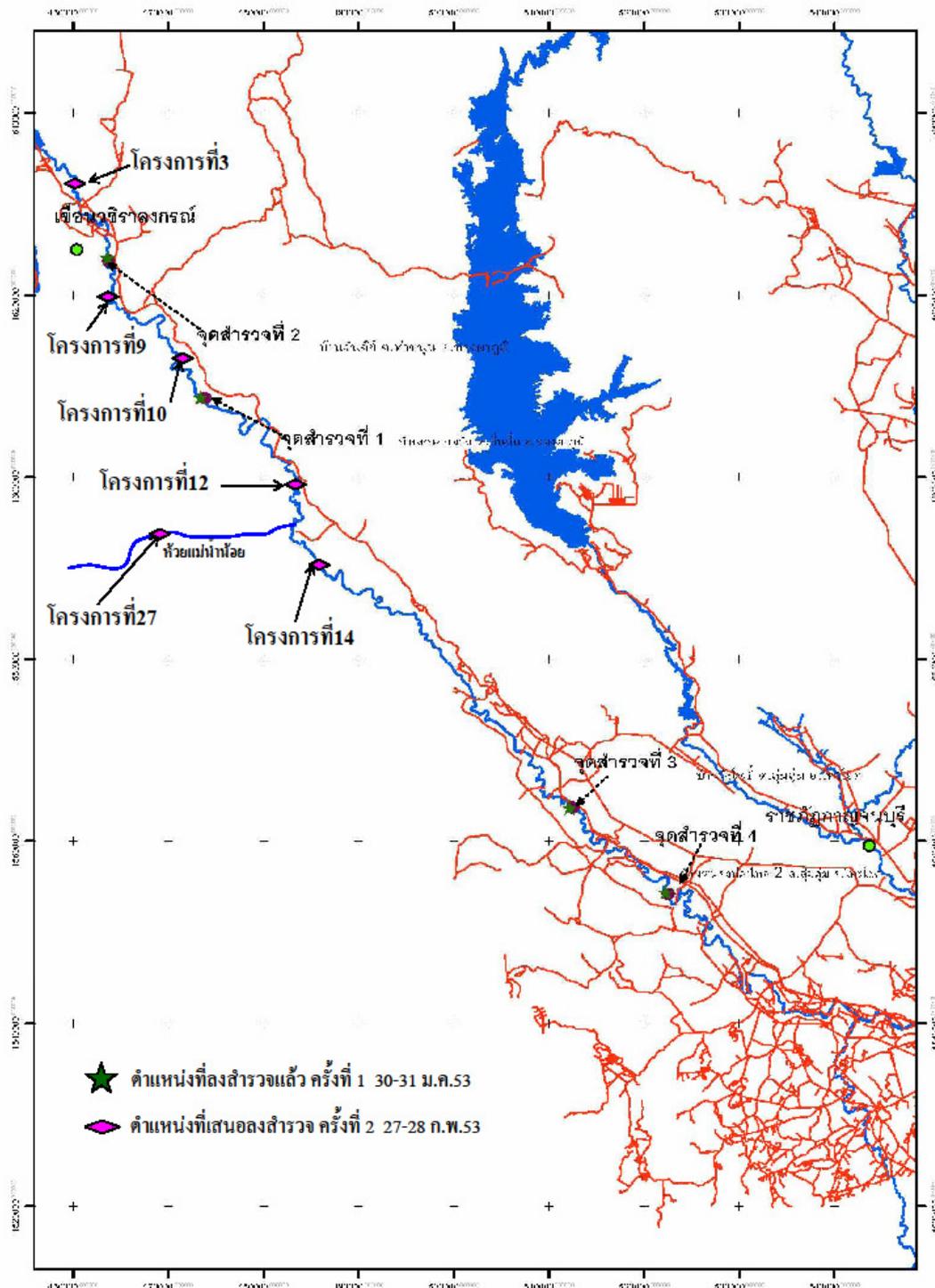
เล็ก (ครั้งที่ 2)

การลงสำรวจพื้นที่ในอำเภอทองผาภูมิและอำเภอไทรโยค ระหว่างวันที่ 27 - 28 กุมภาพันธ์ 2553 ประกอบไปด้วย ทีมนักวิชาการ นักวิจัย นักศึกษา จากมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี จำนวน 15 คน ซึ่งในเบื้องต้นทีมศึกษาและวิจัยได้ทำการสำรวจทั้งศักยภาพของแหล่งน้ำ ด้านสิ่งแวดล้อม ด้านเศรษฐกิจสังคมและวัฒนธรรมของพื้นที่เป้าหมายจำนวน 4 หมู่บ้าน ดังนี้

1. หมู่ที่ 1 ต.หินदान อ.ทองผาภูมิ จ.กาญจนบุรี (สำรวจ วันที่ 27 กุมภาพันธ์ 2553)
2. หมู่ที่ 3 ต.ท่าขนุน อ.ทองผาภูมิ จ.กาญจนบุรี (สำรวจ วันที่ 27 กุมภาพันธ์ 2553)
3. หมู่ที่ 1 ต.ไทรโยค อ.ไทรโยค จ.กาญจนบุรี (สำรวจ วันที่ 28 กุมภาพันธ์ 2553)
4. หมู่ที่ 5 ต.ไทรโยค อ.ไทรโยค จ.กาญจนบุรี (สำรวจ วันที่ 28 กุมภาพันธ์ 2553)

รายงานการลงสำรวจพื้นที่ครั้งที่ 2 ได้สรุปประเด็นเบื้องต้นของแต่ละหมู่บ้าน เพื่อเป็นแนวทางประกอบในการพิจารณาโครงการพัฒนาพลังงานทางเลือกโดยอาศัยฐานทรัพยากร (แม่น้ำ) ในชุมชนทั้ง 4 แห่งซึ่งในการลงสำรวจและเก็บข้อมูลในครั้งนี้ประกอบไปด้วย การสัมภาษณ์ การสนทนากลุ่มและการใช้แบบสอบถาม นอกจากนี้ได้มีการนำสื่อซึ่งประกอบไปด้วยโมเดลและวีดิทัศน์เกี่ยวกับการก่อสร้างโรงไฟฟ้า

พลังน้ำขนาดเล็ก เพื่อช่วยให้ชาวบ้านนั้นได้มีความเข้าใจต่อโครงการมากขึ้น

รูปที่ ก.7 แผนที่แสดงจุดสำรวจครั้งที่ 2 ทั้ง 4 จุด

1.2.1 หมู่บ้านแก่งประหลอม

ที่ตั้งของหมู่บ้าน หมู่ที่ 1 ตำบลไทรโยค อำเภอไทรโยค จังหวัดกาญจนบุรี

ประชากร จำนวนทั้งสิ้น 249 คน 70 ครัวเรือน

ระดับการศึกษา ประถมศึกษาทั้งระดับ ป.4 และ ป.6

อาชีพ ส่วนมากแล้วชาวบ้านในชุมชนแก่งประหลอมนั้นประกอบอาชีพเกษตรกรรมโดยพืชที่ปลูกได้แก่ มันสำปะหลัง, สวนผลไม้, ถั่วเขียว และรับจ้างทั่วไป

รายได้ รายได้อยู่ในช่วง 5,000 - 10,000 บาทต่อเดือน โดยมีการถือครองที่ดิน ประมาณครอบครัวละ 31 - 40 ไร่ ส่วนใหญ่มีเอกสารสิทธิ์เป็นโฉนด

แหล่งน้ำ

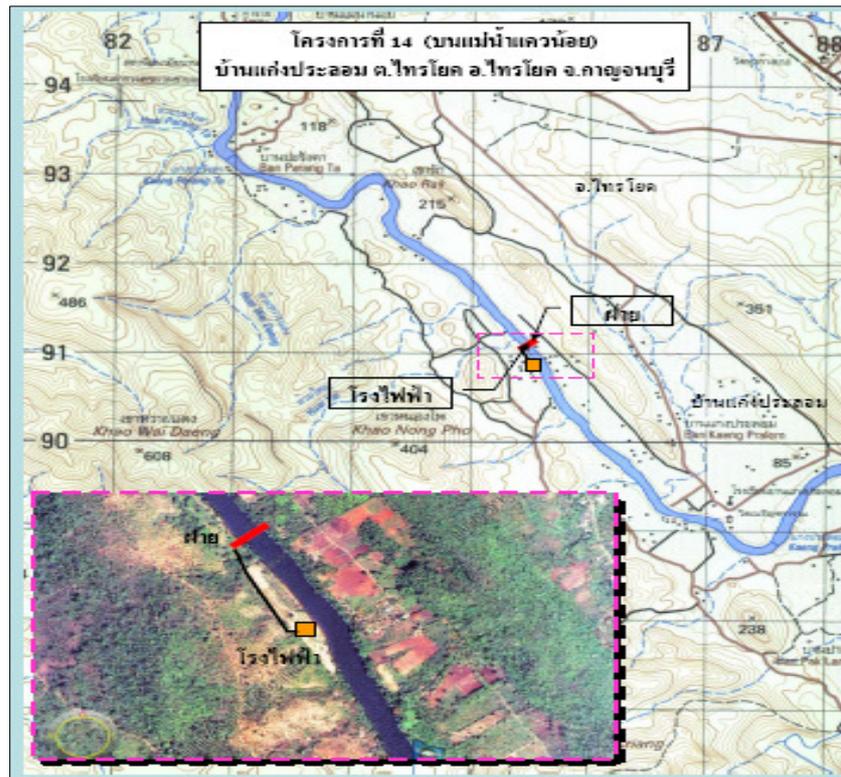
สำหรับการใช้น้ำของชุมชนนั้นส่วนมากจะเพียงพอเพื่อการอุปโภคและบริโภคเท่านั้น แต่ไม่เพียงพอต่อการทำการเกษตร ซึ่งส่งผลให้ผลผลิตทางการเกษตรได้รับความเสียหาย และไม่สามารถทำการเกษตรได้อย่างต่อเนื่องซึ่งช่วงฤดูแล้งนั้นอยู่ในช่วงเดือนมีนาคม-เมษายนส่วนวัตถุประสงค์การใช้น้ำซึ่งมีการจัดเรียงตามลำดับความสำคัญพบว่าลำดับที่ 1 นั้นใช้น้ำเพื่อการเกษตร ส่วนอันดับที่ 2 นั้นใช้น้ำเพื่อการอุปโภคและบริโภค และวัตถุประสงค์การใช้น้ำในลำดับสุดท้ายใช้น้ำเพื่อการท่องเที่ยว ซึ่งพบว่า แหล่งน้ำที่ใช้อุปโภค ได้แก่ แม่น้ำแควน้อย, น้ำประปาของชุมชน ส่วนแหล่งน้ำที่ใช้เพื่อการเกษตร ได้แก่ แม่น้ำแควน้อย, บ่อน้ำส่วนตัว และต้องเสียค่าน้ำมากกว่า 300 - 400 บาทต่อเดือน

การใช้พลังงานไฟฟ้า

การใช้ไฟฟ้า พบว่า มีกระแสไฟฟ้าใช้ทุกครัวเรือนโดยเป็นกระแสไฟฟ้าจากการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคทั้งหมด โดยมีวัตถุประสงค์การใช้ไฟฟ้าเพื่อกิจกรรมภายในครัวเรือน ได้แก่ ดูโทรทัศน์ ทำกับข้าว หุงต้ม เป็นต้น และกิจกรรมทางด้านการเกษตร ได้แก่ ใช้เพื่อการสูบน้ำรดผลผลิตทางการเกษตรแต่ก็ยังพบปัญหาด้านเสถียรภาพไฟฟ้า กล่าวคือ กระแสไฟฟ้าติดๆบ่อบ่อย ในช่วงที่มีฝนฟ้าคะนองซึ่งส่งผลให้อุปกรณ์ไฟฟ้าบางชนิดชำรุดก่อนเวลาอันควร โดยชาวบ้านจะต้องเสียค่าบริการไฟฟ้าประมาณ 300 - 400 บาท /เดือน

ตารางที่ ก.5 ตำแหน่งที่ตั้ง โรงไฟฟ้าหมู่บ้านแก่งประหลอม

ตำแหน่งฝ่าย		ตำแหน่งโรงไฟฟ้า		ระยะทางฝั่งน้ำ	ความสูงหัวน้ำ	ความกว้างฝ่าย
X	Y	X	Y			
				เมตร	เมตร	เมตร
14° 3'40.19"N	99°12'21.10"E	14° 3'35.80"N	99°12'31.72"E	342	6	45

รูปที่ ก.8 ตำแหน่งที่ตั้งของฝายและโรงไฟฟ้าหมู่บ้านแก่งประหลอม

ความคิดเห็นต่อโครงการ

พบว่าพลังงานทางเลือกที่เหมาะสมกับชุมชนส่วนใหญ่มีความเห็นเหมือนกันว่าเป็นพลังงานน้ำที่สามารถนำมาผลิตกระแสไฟฟ้า แต่อย่างไรก็ตามจากการลงพื้นที่พบว่าชาวบ้านยังไม่เคยได้ยินชื่อโครงการในทำนองนี้มาก่อน และหากจะมีโครงการเกิดขึ้นในพื้นที่ชาวบ้านส่วนใหญ่ส่วนใหญ่คิดว่าศักยภาพของแม่น้ำในชุมชนเพียงพอเพื่อการผลิตกระแสไฟฟ้า โดยคิดว่าประโยชน์ของโครงการการผลิตกระแสไฟฟ้านั้นสามารถนำกระแสไฟฟ้าไปใช้กับเครื่องปั้มน้ำและ ใช้กับกิจกรรมภายในครัวเรือน ส่วนผลเสียจากการดำเนินโครงการเห็นว่า กระทบกับการท่องเที่ยวและมีความกังวลเรื่องปริมาณน้ำที่อาจจะลดลงหลังจากทำโครงการเห็นด้วยกับโครงการเนื่องจากชุมชนจะได้มีแหล่งพลังงานไฟฟ้าเป็นของตัวเอง และสามารถขยายกิจกรรมของชุมชนที่ใช้ประโยชน์จากไฟฟ้า และคาดหวังว่าจะจ่ายค่าไฟฟ้าถูกลง สำหรับแหล่งงบประมาณที่จะนำมาร่วมลงทุนกับโครงการ น่าจะจัดสรรงบประมาณบางส่วนที่ อบต. ได้รับประจำปีมาใช้เพื่อร่วมลงทุนโครงการ และยินดีร่วมสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ในการก่อสร้างโครงการดังกล่าว

ส่วนรูปแบบการบริหารและการจัดการโครงการของเห็นว่า อบต. ต้องให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการโดยจัดตั้งสหกรณ์ไฟฟ้าชุมชนขึ้นมา และการกำหนดอัตราค่าไฟฟ้าต้องต่ำกว่าอัตราค่าไฟฟ้าในราคาเดิมที่เสียให้กับการไฟฟ้า ประเด็นที่ชาวบ้านคิดว่าเป็นปัญหาและอุปสรรคของโครงการคือเรื่องของการขาดงบประมาณ และการขาดการประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างความเข้าใจให้ชาวบ้านเกี่ยวกับโครงการ

สำหรับข้อเสนอแนะที่มีต่อโครงการได้แก่ ควรพาชาวบ้านหรือผู้นำชุมชนไปดูงานในโครงการอื่นๆที่ประสบความสำเร็จ ตลอดจนการให้ความรู้แก่ประชาชนเกี่ยวกับโรงการผลิตเพื่อสร้างไฟฟ้าพลังน้ำขนาดเล็กให้กับชุมชนได้มีความเข้าใจ

รูปที่ ก.9 การสอบถามความคิดเห็นและพูดคุยกับชาวบ้าน

1.2.2 หมู่บ้านแม่ให้น้อย

ที่ตั้งของหมู่บ้าน หมู่ที่ 5 ตำบลไทรโยค อำเภอไทรโยค จังหวัดกาญจนบุรี

ประชากร จำนวนทั้งสิ้น 241 คน 89 ครัวเรือน

ระดับการศึกษา ส่วนใหญ่แล้วจบการศึกษาในระดับประถมศึกษา (ป.4 และ ป.6)

อาชีพ ส่วนใหญ่แล้วชาวบ้านในชุมชนแม่ให้น้อยนั้นประกอบอาชีพเกษตรกรรมโดยพืชที่ปลูก ได้แก่ มันสำปะหลัง, สวนผลไม้, ถั่วเขียว, ส้มโอ, มะนาว, ส้ม และรับจ้างทั่วไป

รายได้ รายได้อยู่ในช่วง 15,000 - 20,000 บาทต่อเดือน โดยมีการถือครองที่ดินประมาณครอบครัวละ 21 - 30 ไร่ ชนิดเอกสารสิทธิ์เป็นใบ ภบท.5 เนื่องจากหมู่บ้านตั้งอยู่ในเขตอุทยาน

แหล่งน้ำ

สำหรับการใช้น้ำของชุมชนนั้นส่วนมากจะเพียงพอเพื่อการอุปโภคและบริโภคเท่านั้น แต่ไม่เพียงพอต่อการทำการเกษตร โดยเฉพาะในช่วงฤดูแล้ง ซึ่งช่วงฤดูแล้งนั้นอยู่ในช่วง เดือนมีนาคม – เมษายน และส่งผลให้ผลผลิตทางการเกษตรได้รับความเสียหาย และไม่สามารถทำการเกษตรได้อย่างต่อเนื่อง โดยวัตถุประสงค์การใช้น้ำของชุมชนซึ่งมีการจัดเรียงตามลำดับความสำคัญพบว่า ลำดับที่ 1 นั้นใช้น้ำเพื่อการเกษตร ส่วนอันดับที่ 2 นั้นใช้น้ำเพื่อการอุปโภคและบริโภค และวัตถุประสงค์การใช้น้ำในลำดับสุดท้ายใช้น้ำเพื่อการท่องเที่ยว ซึ่งพบว่า แหล่งน้ำที่ใช้อุปโภค ได้แก่ แม่น้ำน้อยและน้ำฝน ส่วนแหล่งน้ำที่ใช้เพื่อการเกษตร ได้แก่ แม่น้ำน้อย และต้องเสียค่าบริการน้ำ/เดือน มากกว่า 600 บาท (เนื่องจากต้องซื้อน้ำมันเพื่อเติมเครื่องสูบน้ำ)

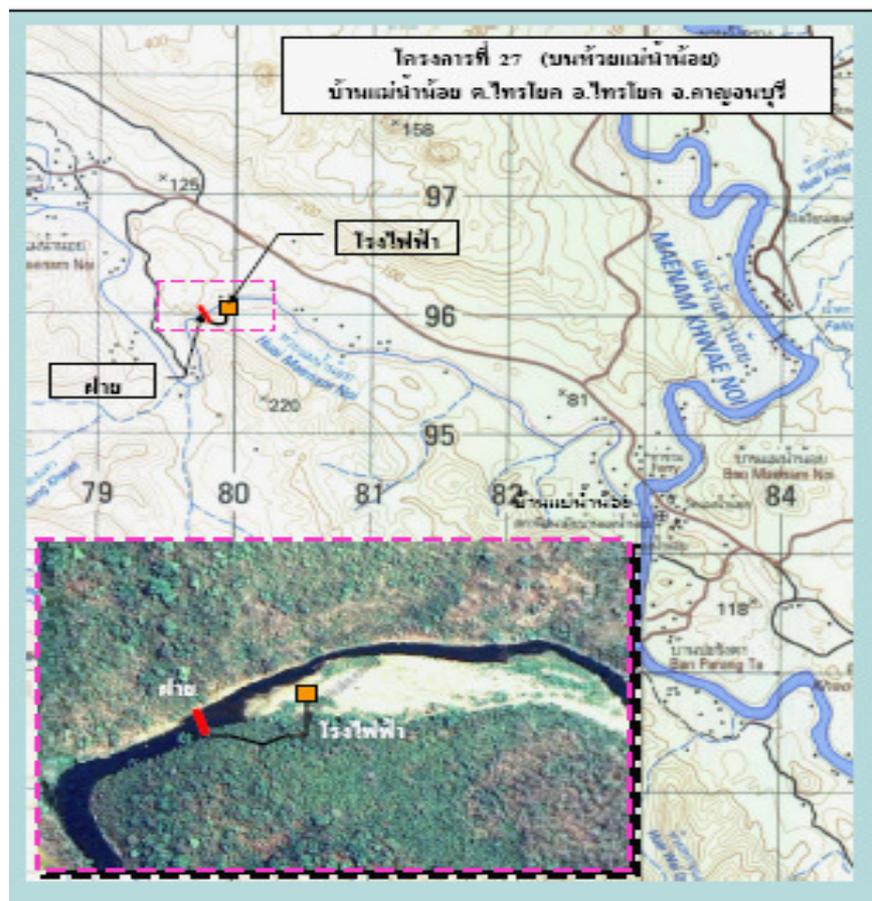
การใช้พลังงานไฟฟ้า

ทุกครัวเรือนไม่มีไฟฟ้าใช้ แต่มีโซลาเซลล์ (พลังงานจากแสงอาทิตย์) แต่พบว่าส่วนใหญ่แผงโซลาเซลล์จะเกิดการชำรุดและไม่สามารถใช้งานได้และค่าบริการสำหรับการซ่อมนั้นมีราคาสูง ซึ่งพบว่าชาวบ้านไม่มีงบประมาณเพื่อการ ซ่อมแผงโซลาเซลล์ ส่วนการประกอบอาหารมีการใช้ทั้งถ่านและไม้ฟืน สำหรับวัตถุประสงค์การใช้ไฟฟ้าเพื่อกิจกรรมภายในครัวเรือน ได้แก่ การใช้เพื่อให้แสง

สว่างเป็นหลัก และเพื่อความบันเทิงบ้าง เนื่องจากปริมาณกระแสไฟฟ้าจากแผงโซลาร์เซลล์นั้นไม่เพียงพอกับการใช้กับเครื่องใช้ไฟฟ้าชนิดอื่น

ตารางที่ ก.6 ตำแหน่งที่ตั้งโรงไฟฟ้าหมู่บ้านแม่น้ำน้อย

ตำแหน่งฝาย		ตำแหน่งโรงไฟฟ้า		ระยะทางฝั่งน้ำ	ความสูงหัวน้ำ	ความกว้างฝาย
X	Y	X	Y			
479,758	1,595,966	479,898	1,596,043	เมตร	เมตร	เมตร
				250	15	40

รูปที่ ก.10 ตำแหน่งที่ตั้งของฝายและโรงไฟฟ้าหมู่บ้านแม่น้ำน้อย

ความคิดเห็นต่อโครงการ

พบว่าพลังงานทางเลือกที่เหมาะสมกับชุมชนส่วนใหญ่มีความเห็นเหมือนกันว่าเป็นพลังงานน้ำที่สามารถนำมาผลิตกระแสไฟฟ้า แต่อย่างไรก็ตามจากการลงพื้นที่พบว่าชาวบ้านยังไม่เคยได้ยินชื่อโครงการในทำนองนี้มาก่อน และหากจะมีโครงการเกิดขึ้นในพื้นที่ชาวบ้านส่วนใหญ่คิดว่าศักยภาพของแม่น้ำในชุมชนเพียงพอเพื่อการผลิตกระแสไฟฟ้า โดยคิดว่าประโยชน์ของโครงการผลิตกระแสไฟฟ้านั้นสามารถนำกระแสไฟฟ้าไปใช้กับเครื่องปั้มน้ำและ ใช้กับกิจกรรมภายในครัวเรือน ส่วนผลเสียจากการดำเนินโครงการเห็นว่ากระทบกับการท่องเที่ยวและมีความกังวลเรื่อง

ปริมาณน้ำที่อาจจะลดลงหลังจากทำโครงการ เห็นด้วยกับโครงการเนื่องจากชุมชนจะได้มีแหล่งพลังงานไฟฟ้าเป็นของตัวเอง และสามารถขยายกิจกรรมของชุมชนที่ใช้ประโยชน์จากไฟฟ้า และคาดหวังว่าจะจ่ายค่าไฟฟ้าถูกลง สำหรับแหล่งงบประมาณที่จะนำมาร่วมลงทุนกับโครงการ น่าจะจัดสรรงบประมาณบางส่วนที่ อบต. ได้รับประจำปีมาใช้เพื่อร่วมลงทุนโครงการ และยินดีร่วมสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ในการก่อสร้างโครงการดังกล่าว

ส่วนรูปแบบการบริหารและการจัดการโครงการของเห็นว่า อบต. ต้องให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการโดยจัดตั้งสหกรณ์ไฟฟ้าชุมชนขึ้นมา และการกำหนดอัตราค่าไฟฟ้าต้องต่ำกว่าอัตราค่าไฟฟ้าในราคาเดิมที่เสียให้กับการไฟฟ้า ประเด็นที่ชาวบ้านคิดว่าเป็นปัญหาและอุปสรรคของโครงการคือเรื่องของการขาดงบประมาณ และการขาดการประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างความเข้าใจให้ชาวบ้านเกี่ยวกับโครงการ สำหรับข้อเสนอแนะที่มีต่อโครงการได้แก่ ควรพาชาวบ้านหรือผู้นำชุมชนไปดูงานในโครงการอื่นๆที่ประสบความสำเร็จ ตลอดจนการให้ความรู้แก่ประชาชนเกี่ยวกับโรงการผลิตเพื่อสร้างไฟฟ้าพลังน้ำขนาดเล็กให้กับชุมชนได้มีความเข้าใจ แต่อย่างไรก็ตามเห็นว่าปัญหาและอุปสรรคของโครงการนั้นจะเป็นเรื่องของการที่ชุมชนนั้นอยู่ในเขตอุทยานและทางอุทยานจะไม่อนุญาตให้ดำเนินโครงการ

ส่วนข้อเสนอแนะที่มีต่อโครงการ ได้แก่ ต้องพาชาวบ้านหรือผู้นำชุมชนไปดูงานในโครงการอื่นๆที่ประสบความสำเร็จ ตลอดจนการให้ความรู้แก่ประชาชนเกี่ยวกับโรงการผลิตไฟฟ้าพลังน้ำขนาดเล็กให้กับชุมชนได้มีความเข้าใจ

รูปที่ ก.11 การสอบถามความคิดเห็นและพูดคุยกับชาวบ้าน

1.2.3 หมู่บ้านวังหิน

ที่ตั้งของหมู่บ้าน หมู่ที่ 1 ตำบลหินดาน อำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี

ประชากร จำนวนทั้งสิ้น 297 คน 75 ครัวเรือน

ระดับการศึกษา ส่วนใหญ่แล้วจบการศึกษาในระดับประถมศึกษา (ป.4 และ ป.6)

อาชีพ โดยส่วนใหญ่แล้วชาวบ้านในชุมชนแม่น้ำน้อยนั้นประกอบอาชีพเกษตรกรรม โดยพืชที่ปลูกได้แก่ เกษตรกรรม ปลูกกล้วยไข่, กล้วยน้ำว้า, กล้วยหอม, ข้าว, ยางพารา, ปาล์ม

รายได้ รายได้ในช่วง ช่วง 5,000 - 10,000 บาทต่อเดือน โดยมีการถือครองที่ดินประมาณครอบครัว ประมาณครอบครัวละ 21 - 30 ไร่ ชนิดเอกสารสิทธิ์ส่วนใหญ่เป็นโฉนด

แหล่งน้ำ

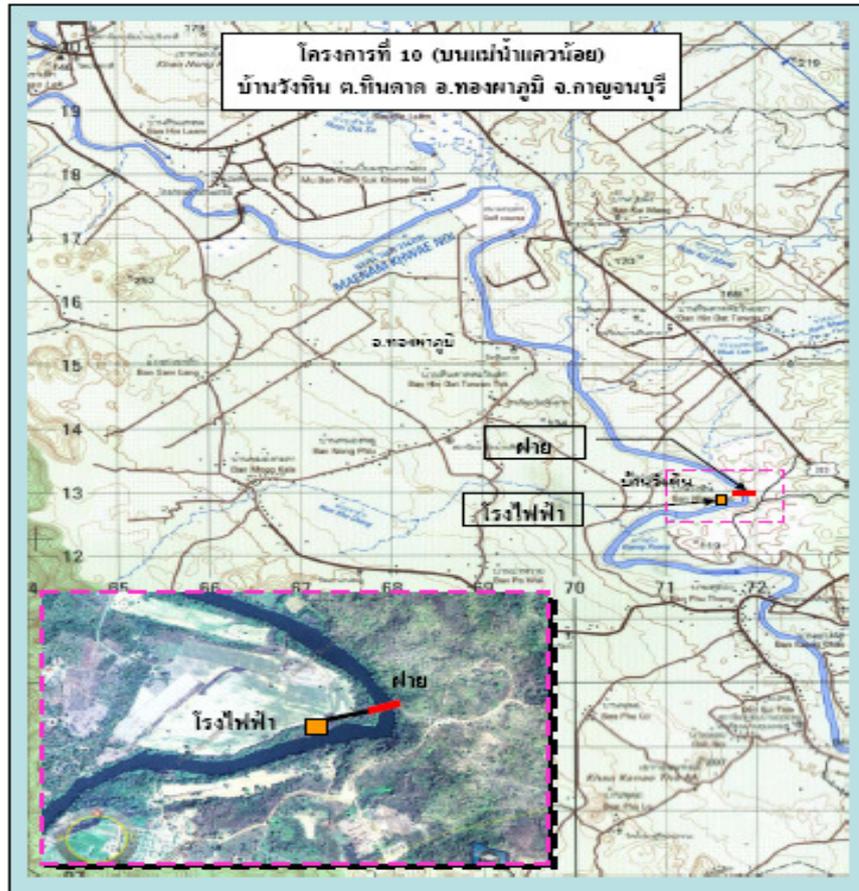
สำหรับการใช้น้ำของชุมชนนั้นส่วนใหญ่จะเพียงพอเพื่อการอุปโภคและบริโภคเท่านั้น แต่ไม่เพียงพอต่อการทำการเกษตร โดยเฉพาะในช่วงฤดูแล้ง ซึ่งอยู่ในช่วง เดือนกุมภาพันธ์ – พฤษภาคม โดยส่งผลให้ผลผลิตทางการเกษตรได้รับความเสียหาย และไม่สามารถทำการเกษตรได้อย่างต่อเนื่อง โดยวัตถุประสงค์การใช้น้ำของชุมชนซึ่งมีการจัดเรียงตามลำดับความสำคัญพบว่า ลำดับที่ 1 นั้นใช้น้ำเพื่อการเกษตร ส่วนอันดับที่ 2 นั้นใช้น้ำเพื่อการอุปโภคและบริโภค ซึ่งพบว่า แหล่งน้ำที่ใช้อุปโภค น้ำประปาชุมชน, น้ำบาดาล ส่วนแหล่งน้ำที่ใช้เพื่อการเกษตรน้ำประปาชุมชน, น้ำบาดาล, แม่น้ำแควน้อย และต้องเสียค่าบริการน้ำ/เดือน มากกว่า 600 บาท

การใช้พลังงานไฟฟ้า

ด้านการใช้ไฟฟ้า พบว่า มีกระแสไฟฟ้าใช้ทุกครัวเรือนโดยเป็นกระแสไฟฟ้าจากการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคทั้งหมด โดยมีวัตถุประสงค์การใช้ไฟฟ้าเพื่อกิจกรรมภายในครัวเรือน ได้แก่ ดูโทรทัศน์ ทำกับข้าว หุงต้ม เป็นต้น และกิจกรรมทางด้านการเกษตร ได้แก่ ใช้เพื่อการสูบน้ำเพื่อรดผลผลิตทางการเกษตรแต่ก็ยังพบปัญหาด้านเสถียรภาพไฟฟ้า กล่าวคือ กระแสไฟฟ้าดิคๆดับๆบ่อย ซึ่งส่งผลให้อุปกรณ์ไฟฟ้าบางชนิดชำรุดก่อนเวลาอันควร โดยชาวบ้านจะต้องเสียค่าบริการไฟฟ้าประมาณ 400 - 500 บาทต่อเดือน

ตารางที่ ก.7 ตำแหน่งที่ตั้งโรงไฟฟ้าหมู่บ้านวังหิน

ตำแหน่งฝ่าย		ตำแหน่งโรงไฟฟ้า		ระยะทางฝั่งน้ำ	ความสูงหัวน้ำ	ความกว้างฝ่าย
X	Y	X	Y			
				เมตร	เมตร	เมตร
471,868	1,612,775	471,673	1,612,695	246	7	56

รูปที่ ก.12 ตำแหน่งที่ตั้งของฝายและโรงไฟฟ้าหมู่บ้านวังหิน

ความคิดเห็นต่อโครงการ

พบว่าพลังงานทางเลือกที่เหมาะสมกับชุมชนส่วนใหญ่มีความเห็นเหมือนกันว่าเป็นพลังงานน้ำที่สามารถนำมาผลิตกระแสไฟฟ้า แต่อย่างไรก็ตามจากการลงพื้นที่พบว่าชาวบ้านยังไม่เคยได้ยินชื่อโครงการในทำนองนี้มาก่อน และหากจะมีโครงการเกิดขึ้นในพื้นที่ชาวบ้านส่วนใหญ่คิดว่าศักยภาพของแม่น้ำในชุมชนเพียงพอเพื่อการผลิตกระแสไฟฟ้า โดยคิดว่าประโยชน์ของโครงการผลิตกระแสไฟฟ้านั้นสามารถนำกระแสไฟฟ้าไปใช้กับเครื่องปั้มน้ำ เพื่อดึงน้ำมาใช้ในการเกษตร และใช้กับกิจกรรมภายในครัวเรือน ส่วนผลเสียจากการดำเนินโครงการเห็นว่ากระทบกับการท่องเที่ยวและมีความกังวลเรื่องปริมาณน้ำที่อาจจะลดลงหลังจากทำโครงการ เห็นด้วยกับโครงการเนื่องจากชุมชนจะได้มีแหล่งพลังงานไฟฟ้าเป็นของตัวเอง และสามารถขยายกิจกรรมของชุมชนที่ใช้ประโยชน์จากไฟฟ้า และคาดหวังว่าจะจ่ายค่าไฟฟ้าถูกลง สำหรับแหล่งงบประมาณที่จะนำมาร่วมลงทุนกับโครงการ น่าจะจัดสรรงบประมาณบางส่วนที่ อบต. ได้รับประจำปีมาใช้เพื่อร่วมลงทุนโครงการ และยินดีร่วมสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ในการก่อสร้างโครงการดังกล่าว

ส่วนรูปแบบการบริหารและการจัดการโครงการของเห็นว่า อบต. ต้องให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการโดยจัดตั้งสหกรณ์ไฟฟ้าชุมชนขึ้นมา และการกำหนดอัตราค่าไฟฟ้าต้องต่ำกว่าอัตราค่าไฟฟ้าในราคาเดิมที่เสียให้กับการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค ประเด็นที่ชาวบ้านคิดว่าเป็นปัญหา

และอุปสรรคของโครงการคือเรื่องของการขาดงบประมาณ และการขาดการประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างความเข้าใจให้ชาวบ้านเกี่ยวกับโครงการ

สำหรับข้อเสนอแนะที่มีต่อโครงการได้แก่ ควรพาชชาวบ้านหรือผู้นำชุมชนไปดูงานในโครงการอื่นๆที่ประสบความสำเร็จ ตลอดจนการให้ความรู้แก่ประชาชนเกี่ยวกับโรงการผลิตเพื่อสร้างไฟฟ้าพลังน้ำขนาดเล็กให้กับชุมชนได้มีความเข้าใจ

รูปที่ ก.13 การสอบถามความคิดเห็นและพูดคุยกับชาวบ้าน

1.2.4 หมู่บ้านปรังกาตี

ที่ตั้งของหมู่บ้าน หมู่ที่ 3 ตำบลท่าขนุน อำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี

ประชากร จำนวนทั้งสิ้น 536 คน 150 ครัวเรือน

ระดับการศึกษา ส่วนใหญ่แล้วจบการศึกษาในระดับประถมศึกษา (ป.4 และ ป.6)

อาชีพ ส่วนใหญ่แล้วชาวบ้านในชุมชนแม่น้ำน้อยนั้นประกอบอาชีพเกษตรกรรมโดยพืชที่ปลูก ได้แก่ ปลูกมันสำปะหลัง, สวนผลไม้, ถั่วเขียว, สวนยางพารา, และอาชีพรับจ้างทั่วไป

รายได้ รายได้อยู่ในช่วง ช่วง 5,000 - 10,000 บาทต่อเดือน โดยมีการถือครองที่ดินประมาณครอบครัวละ 31 - 40 ไร่ ชนิดเอกสารสิทธิ์ส่วนใหญ่เป็นโฉนด

แหล่งน้ำ

สำหรับการใช้น้ำของชุมชนนั้นส่วนมากเพียงพอสำหรับการอุปโภคและบริโภคเท่านั้น แต่ไม่เพียงพอต่อการทำการเกษตร โดยเฉพาะในช่วงฤดูแล้ง ซึ่งช่วงฤดูแล้งนั้นอยู่ในช่วง เดือนมีนาคม – เมษายนและส่งผลให้ผลผลิตทางการเกษตรได้รับความเสียหาย และไม่สามารถทำการเกษตรได้อย่างต่อเนื่องโดยวัตถุประสงค์การใช้น้ำของชุมชนซึ่งมีการจัดเรียงตามลำดับความสำคัญพบว่า ลำดับที่ 1 นั้นใช้น้ำเพื่อการเกษตร ส่วนอันดับที่ 2 นั้นใช้น้ำเพื่อการอุปโภคและบริโภค ซึ่งพบว่า แหล่งน้ำที่ใช้อุปโภค ได้แก่ แม่น้ำแควน้อยและน้ำประปาชุมชน ส่วนแหล่งน้ำที่ใช้เพื่อการเกษตรได้แก่ แม่น้ำแควน้อยและบ่อน้ำส่วนตัว โดยต้องเสียค่าบริการน้ำ/เดือน มากกว่า มากกว่า 300 - 400 บาท/เดือน

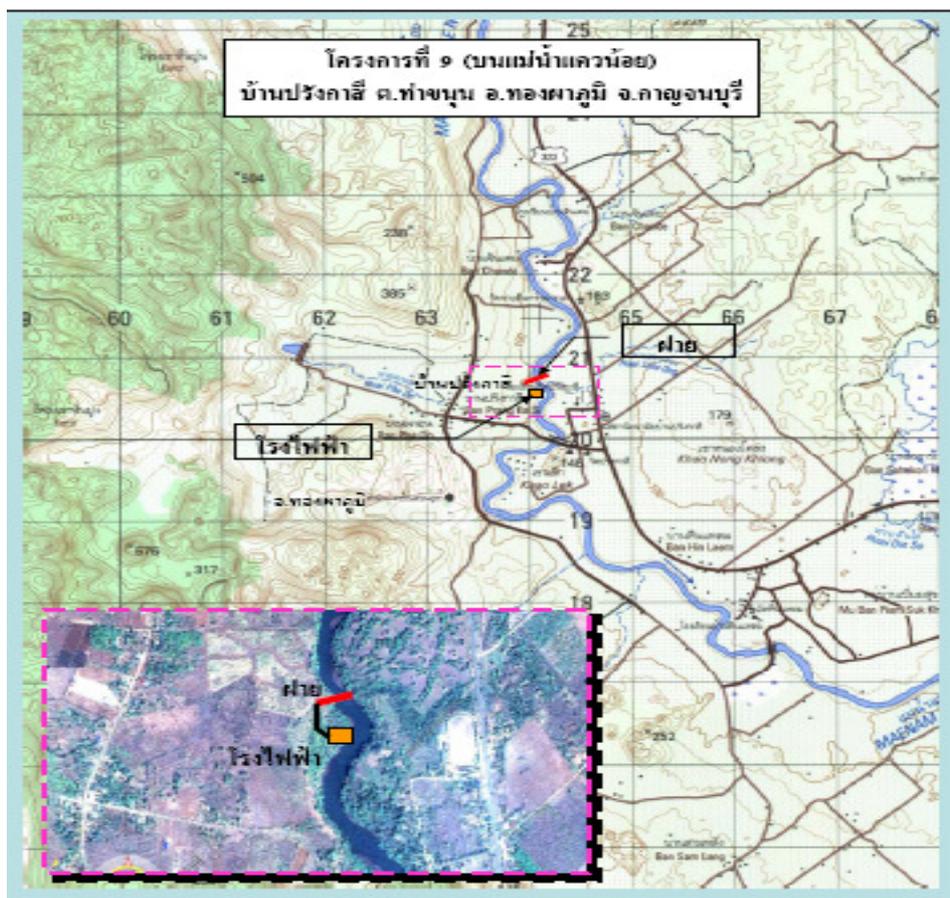
การใช้พลังงานไฟฟ้า

ด้านการใช้ไฟฟ้าพบว่า มีกระแสไฟฟ้าใช้ทุกครัวเรือนโดยเป็นกระแสไฟฟ้าจากการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคทั้งหมด โดยมีวัตถุประสงค์การใช้ไฟฟ้าเพื่อกิจกรรมภายในครัวเรือน ได้แก่ ดูโทรทัศน์ ทำกับข้าว หุงต้ม เป็นต้น และกิจกรรมทางด้านการเกษตร ได้แก่ ใช้เพื่อการสูบน้ำเพื่อรดผลผลิตทาง

การเกษตรแต่ก็ยังพบปัญหาด้านเสถียรภาพไฟฟ้า กล่าวคือ กระแสไฟฟ้าติดๆดับๆบ่อย ซึ่งส่งผลให้อุปกรณ์ไฟฟ้าบางชนิดชำรุดก่อนเวลาอันควร พบว่า ชาวบ้านจะต้องเสียค่าบริการไฟฟ้าประมาณ 400 - 500 บาทต่อเดือน

ตารางที่ ก.8 ตำแหน่งที่ตั้งโรงไฟฟ้าหมู่บ้านปรังกาสิ

ตำแหน่งฝาย		ตำแหน่งโรงไฟฟ้า		ระยะทางฝั่งน้ำ	ความสูงหัวน้ำ	ความกว้างฝาย
X	Y	X	Y			
464,111	1,620,626	464,154	1,620,548	เมตร	เมตร	เมตร
				137	6	62.5

รูปที่ ก.14 ตำแหน่งที่ตั้งของฝายและโรงไฟฟ้าหมู่บ้านปรังกาสิ

ความคิดเห็นต่อโครงการ

พบว่า พลังงานทางเลือกที่เหมาะสมกับชุมชนส่วนใหญ่มีความเห็นเหมือนกันว่าเป็นพลังงานน้ำที่สามารถนำมาผลิตกระแสไฟฟ้า แต่อย่างไรก็ตามจากการลงพื้นที่พบว่าชาวบ้านยังไม่เคยได้ยินชื่อโครงการในท้องถิ่นมาก่อน และหากจะมีโครงการเกิดขึ้นในพื้นที่ชาวบ้านส่วนใหญ่ส่วนใหญ่คิดว่าศักยภาพของแม่น้ำในชุมชนเพียงพอเพื่อการผลิตกระแสไฟฟ้า โดยคิดว่าประโยชน์ของโครงการ

การผลิตกระแสไฟฟ้านั้นสามารถนำกระแสไฟฟ้าไปใช้กับเครื่องปั้มน้ำ เพื่อดึงน้ำมาใช้เพื่อการเกษตร และใช้กับกิจกรรมภายในครัวเรือน ส่วนผลเสียจากการดำเนินโครงการเห็นว่ากระทบกับการท่องเที่ยวและมีความกังวลเรื่องปริมาณน้ำที่อาจจะลดลงหลังจากทำโครงการ เห็นด้วยกับโครงการเนื่องจากชุมชนจะได้มีแหล่งพลังงานไฟฟ้าเป็นของตัวเอง และสามารถขยายกิจกรรมของชุมชนที่ใช้ประโยชน์จากไฟฟ้า และคาดหวังว่าจะจ่ายค่าไฟฟ้าถูกลง สำหรับแหล่งงบประมาณที่จะนำมาร่วมลงทุนกับโครงการ น่าจะจัดสรรงบประมาณบางส่วนที่ อบต. ได้รับประจำปีมาใช้เพื่อร่วมลงทุนโครงการ และยินดีร่วมสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ในการก่อสร้างโครงการดังกล่าว

ส่วนรูปแบบการบริหารและการจัดการโครงการของเห็นว่า อบต. ต้องให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการโดยจัดตั้งสหกรณ์ไฟฟ้าชุมชนขึ้นมา และการกำหนดอัตราค่าไฟฟ้าต้องต่ำกว่าอัตราค่าไฟฟ้าในราคาเดิมที่เสียให้กับการไฟฟ้า ประเด็นที่ชาวบ้านคิดว่าเป็นปัญหาและอุปสรรคของโครงการคือเรื่องของการขาดงบประมาณ และการขาดการประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างความเข้าใจให้ชาวบ้านเกี่ยวกับโครงการ

สำหรับข้อเสนอแนะที่มีต่อโครงการได้แก่ ควรพาชาวบ้านหรือผู้นำชุมชนไปดูงานในโครงการอื่นๆที่ประสบความสำเร็จ ตลอดจนการให้ความรู้แก่ประชาชนเกี่ยวกับโครงการผลิตเพื่อสร้างไฟฟ้าพลังน้ำขนาดเล็กให้กับชุมชนได้มีความเข้าใจ

รูปที่ ก.15 การสอบถามความคิดเห็นและพูดคุยกับชาวบ้าน

หมายเหตุ ได้รับความร่วมมือจากชาวบ้านและผู้นำเป็นอย่างดีในการลงสำรวจพื้นที่และการแสดงความคิดเห็นต่อโครงการ

ตารางที่ ก.11 รายชื่อชาวบ้านผู้ตอบแบบสอบถามแยกตามหมู่บ้าน

1. หมู่ที่ 1 บ้านแก่งประหลอม ตำบลไทรโยค อำเภอไทรโยค จังหวัดกาญจนบุรี

ลำดับ	ชื่อ - สกุล	ที่อยู่	หมายเหตุ
1	นายสุริยนต์ วัชวงศ์	9 ม.1 ต.ไทรโยค อ.ไทรโยค จ.กาญจนบุรี	คณะกรรมการหมู่บ้าน
2	นายสุภาพ สุวรรณ	6 ม.1 ต.ไทรโยค อ.ไทรโยค จ.กาญจนบุรี	ชาวบ้าน
3	นายสรอรรถ พลະเสวีนันต์	35 ม.1 ต.ไทรโยค อ.ไทรโยค จ.กาญจนบุรี	ชาวบ้าน
4	นายสนธยา นิลอุบล	10 ม.1 ต.ไทรโยค อ.ไทรโยค จ.กาญจนบุรี	ชาวบ้าน
5	นายสันติ นิลอุบล	10 ม.1 ต.ไทรโยค อ.ไทรโยค จ.กาญจนบุรี	ชาวบ้าน
6	นายบุญมา เต่าสา	59/1ม.1 ต.ไทรโยค อ.ไทรโยค จ.กาญจนบุรี	ชาวบ้าน
7	นายสมศักดิ์ พลະเสวีนันต์	35 ม.1 ต.ไทรโยค อ.ไทรโยค จ.กาญจนบุรี	ชาวบ้าน
8	นายชนงาม สะอาดชื่น	1 ม.1 ต.ไทรโยค อ.ไทรโยค จ.กาญจนบุรี	คณะกรรมการหมู่บ้าน
9	นายเฉลียว คงเกตุ	31/1 ม.1 ต.ไทรโยค อ.ไทรโยค จ.กาญจนบุรี	ชาวบ้าน
10	นายสำเนียง นาคล้อมไส	9/2 ม.1 ต.ไทรโยค อ.ไทรโยค จ.กาญจนบุรี	ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน
11	นายธันวาคม สะอาดชื่น	1 ม.1 ต.ไทรโยค อ.ไทรโยค จ.กาญจนบุรี	สมาชิกกลุ่มกิจกรรม
12	นางวิมล ศรีคำ	18 ม.5 ต.ไทรโยค อ.ไทรโยค จ.กาญจนบุรี	คณะกรรมการหมู่บ้าน
13	นางลำดวล จ้อยศรีเกตุ	65 ม.1 ต.ไทรโยค อ.ไทรโยค จ.กาญจนบุรี	ชาวบ้าน
14	นางอรุณี พลະเสวีนันต์	35 ม.1 ต.ไทรโยค อ.ไทรโยค จ.กาญจนบุรี	ชาวบ้าน
15	นางแม่ะ บวงพัย	25 ม.1 ต.ไทรโยค อ.ไทรโยค จ.กาญจนบุรี	ชาวบ้าน
16	นางเล็ก ผิวแก้วดี	49 ม.1 ต.ไทรโยค อ.ไทรโยค จ.กาญจนบุรี	ชาวบ้าน
17	นางพุง จุฬวิสัยดี	31 ม.1 ต.ไทรโยค อ.ไทรโยค จ.กาญจนบุรี	อสม.
18	นางประดิษฐ์ รุ่งโรจน์	39/1 ม.1 ต.ไทรโยค อ.ไทรโยค จ.กาญจนบุรี	อสม.
19	นางจันทร์ดี ชิดเครือ	55 ม.1 ต.ไทรโยค อ.ไทรโยค จ.กาญจนบุรี	ชาวบ้าน
20	นางน้ออน ถนอมพง	62 ม.1 ต.ไทรโยค อ.ไทรโยค จ.กาญจนบุรี	ชาวบ้าน
21	นางสาคร พงษ์เจริญ	5 ม.1 ต.ไทรโยค อ.ไทรโยค จ.กาญจนบุรี	สมาชิกกลุ่มกิจกรรม
22	นางดาวเรือง ณ นิยม	6 ม.1 ต.ไทรโยค อ.ไทรโยค จ.กาญจนบุรี	สมาชิก อบต.

2. หมู่ที่ 5 บ้านแม่ น้ำน้อย ตำบลไทรโยค อำเภอไทรโยค จังหวัดกาญจนบุรี

ลำดับ	ชื่อ - สกุล	ที่อยู่	หมายเหตุ
1	นายสมชาย อ่อนตาล	4 ม.5 ต.ไทรโยค อ.ไทรโยค จ.กาญจนบุรี	ผู้ใหญ่บ้าน
2	นายสำนวน ยี่งมี	33 ม.5 ต.ไทรโยค อ.ไทรโยค จ.กาญจนบุรี	ชาวบ้าน
3	นายซ้อย หินหอม	ม.5 ต.ไทรโยค อ.ไทรโยค จ.กาญจนบุรี	ชาวบ้าน
4	นายค้อย ชวาลา	21 ม.5 ต.ไทรโยค อ.ไทรโยค จ.กาญจนบุรี	ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน
5	นายพงศ์สรรค มุลกริทา	ม.5 ต.ไทรโยค อ.ไทรโยค จ.กาญจนบุรี	เจ้าหน้าที่อุทยาน
6	นางหนูเล็ก ภูโต	48 ม.5 ต.ไทรโยค อ.ไทรโยค จ.กาญจนบุรี	ชาวบ้าน
7	นางมณี ไชยจันทกุล	69 ม.5 ต.ไทรโยค อ.ไทรโยค จ.กาญจนบุรี	อสม.
8	นางชาติ เสือซ่อนโพง	11 ม.5 ต.ไทรโยค อ.ไทรโยค จ.กาญจนบุรี	ชาวบ้าน
9	นางละอองศรี ยี่งมี	33/1 ม.5 ต.ไทรโยค อ.ไทรโยค จ.กาญจนบุรี	ชาวบ้าน
10	นางดำเนิน ยี่งมี	33 ม.5 ต.ไทรโยค อ.ไทรโยค จ.กาญจนบุรี	ชาวบ้าน
11	นางวราภรณ์ กันทาหล้า	79 ม.5 ต.ไทรโยค อ.ไทรโยค จ.กาญจนบุรี	คณะกรรมการหมู่บ้าน
12	นางสาวอรณี เชื้อวพุก	38/1 ม.5 ต.ไทรโยค อ.ไทรโยค จ.กาญจนบุรี	ชาวบ้าน
13	นางสำเนา ยี่งมี	55/5 ม.5 ต.ไทรโยค อ.ไทรโยค จ.กาญจนบุรี	ชาวบ้าน
14	นางจัน ยี่งมี	33 ม.5 ต.ไทรโยค อ.ไทรโยค จ.กาญจนบุรี	ชาวบ้าน
15	นายศักดิ์ชัย ประทีป	9 ม.5 ต.ไทรโยค อ.ไทรโยค จ.กาญจนบุรี	ชาวบ้าน

3. หมู่ที่ 1 บ้านวังหิน ตำบลหินดาน อำเภอไทรโยค จังหวัดกาญจนบุรี

ลำดับ	ชื่อ - สกุล	ที่อยู่	หมายเหตุ
1	นายนิยม คล่องธรรมะ	29/5 ม.1ต.หินดาน อ.ทองผาภูมิ จ.กาญจนบุรี	ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน
2	นายสมคิด บุญยวง	8/1 ม.1ต.หินดาน อ.ทองผาภูมิ จ.กาญจนบุรี	ผู้ใหญ่บ้าน
3	นายเฉลิม สัมบุส	27/1 ม.1ต.หินดาน อ.ทองผาภูมิ จ.กาญจนบุรี	ชาวบ้าน
4	นางอรอนงค์ จันทร์ฉาย	16/6 ม.1ต.หินดาน อ.ทองผาภูมิ จ.กาญจนบุรี	ชาวบ้าน
5	นางทองจี ทองผาสง่า	30 ม.1ต.หินดาน อ.ทองผาภูมิ จ.กาญจนบุรี	ชาวบ้าน
6	นางสุพัตรา หาประเสริฐ	16/14ม.1ต.หินดาน อ.ทองผาภูมิ จ.กาญจนบุรี	ชาวบ้าน
7	นางจิระพร จันทร์ฉาย	16/5 ม.1ต.หินดาน อ.ทองผาภูมิ จ.กาญจนบุรี	อสม.
8	นางเซอร์ รอดจนไฟ	8 ม.1ต.หินดาน อ.ทองผาภูมิ จ.กาญจนบุรี	ชาวบ้าน
9	นางสายฝน อุดมศรี	40/9 ม.1ต.หินดาน อ.ทองผาภูมิ จ.กาญจนบุรี	คณะกรรมการหมู่บ้าน
10	นางดวงจันทร์ ไหวพริบ	41 ม.1ต.หินดาน อ.ทองผาภูมิ จ.กาญจนบุรี	ชาวบ้าน
11	นางนิตยา ทองผาภูมิชวาล	13 ม.1ต.หินดาน อ.ทองผาภูมิ จ.กาญจนบุรี	ชาวบ้าน
12	นางเสพิต วัชวงศ์	9 ม.1ต.หินดาน อ.ทองผาภูมิ จ.กาญจนบุรี	อสม.

4. หมู่ที่ 3 บ้านปรังกาสี ตำบลท่าขนุน อำเภอไทรโยค จังหวัดกาญจนบุรี

ลำดับ	ชื่อ - สกุล	ที่อยู่	หมายเหตุ
1	นายพิชัย วิชาไพบูลย์	15/31 ม.3 ตำบลท่าขนุน อ.ไทรโยค จ.กาญจนบุรี	ชาวบ้าน
2	นายสุทธิพงษ์ จันเพ็ญ	39/30 ม.3 ตำบลท่าขนุน อ.ไทรโยค จ.กาญจนบุรี	ชาวบ้าน
3	นายสามารถ เฉลนา	15/1 ม.3 ตำบลท่าขนุน อ.ไทรโยค จ.กาญจนบุรี	คณะกรรมการหมู่บ้าน
4	นายทองศรี พงษ์ไมโน	45/3 ม.3 ตำบลท่าขนุน อ.ไทรโยค จ.กาญจนบุรี	ชาวบ้าน
5	นายภาโก พยอมศรี	29ม.3 ตำบลท่าขนุน อ.ไทรโยค จ.กาญจนบุรี	ชาวบ้าน
6	นางศรีจันทร์ กลีบอาทร	3/2 ม.3 ตำบลท่าขนุน อ.ไทรโยค จ.กาญจนบุรี	ชาวบ้าน
7	นางถนอม บัวศรี	3/3 ม.3 ตำบลท่าขนุน อ.ไทรโยค จ.กาญจนบุรี	ชาวบ้าน
8	นางชฎานันท์ รัตนภาพพจน์	6/10ม.3 ตำบลท่าขนุน อ.ไทรโยค จ.กาญจนบุรี	อสม.
9	นางนริสา กงยี่	8/2 ม.3 ตำบลท่าขนุน อ.ไทรโยค จ.กาญจนบุรี	ชาวบ้าน
10	นายเขา แจ้วศรีวงษ์	18/2 ม.3 ตำบลท่าขนุน อ.ไทรโยค จ.กาญจนบุรี	สมาชิกกลุ่มกิจกรรม
11	นางศรีวรรณ เขาว์ฉลาด	39/31 ม.3 ตำบลท่าขนุน อ.ไทรโยค จ.กาญจนบุรี	คณะกรรมการหมู่บ้าน
12	นางศรีบุญพร จันเพ็ญ	ม.3 ตำบลท่าขนุน อ.ไทรโยค จ.กาญจนบุรี	อสม.
13	นางวิไล อิศระภักดี	ม.3 ตำบลท่าขนุน อ.ไทรโยค จ.กาญจนบุรี	สมาชิกกลุ่มกิจกรรม
14	นางประนอม กุมิภาคสุวรรณ	15/17 ม.3 ตำบลท่าขนุน อ.ไทรโยค จ.กาญจนบุรี	ชาวบ้าน
15	นางจันเพ็ญ วิชาไพบูลย์	7/27 ม.3 ตำบลท่าขนุน อ.ไทรโยค จ.กาญจนบุรี	ชาวบ้าน
16	นางวันดี ใจแก้ว	20/1 ม.3 ตำบลท่าขนุน อ.ไทรโยค จ.กาญจนบุรี	ชาวบ้าน
17	นางกัลยา ศรีอินทรสุข	39/13 ม.3 ตำบลท่าขนุน อ.ไทรโยค จ.กาญจนบุรี	สมาชิก อบต.
18	นางมลิวรรณ พยอมศรี	29 ม.3 ตำบลท่าขนุน อ.ไทรโยค จ.กาญจนบุรี	ชาวบ้าน

1.3 สรุปผลการสำรวจข้อมูลเบื้องต้นของพื้นที่ที่มีศักยภาพในการก่อสร้างโรงไฟฟ้าพลังน้ำขนาดเล็ก (ครั้งที่ 3)

การลงสำรวจพื้นที่ในอำเภอสังขละบุรี (ครั้งที่ 3) ประกอบไปด้วย ทีมนักวิชาการ นักวิจัย นักศึกษา จากมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรีและมหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี จำนวน 15 คน ซึ่งในเบื้องต้นทีมศึกษาและวิจัยได้ทำการสำรวจทั้งศักยภาพของแหล่งน้ำ สิ่งแวดล้อม เศรษฐกิจสังคมและวัฒนธรรมของพื้นที่เป้าหมายจำนวน 2 หมู่บ้าน ดังนี้

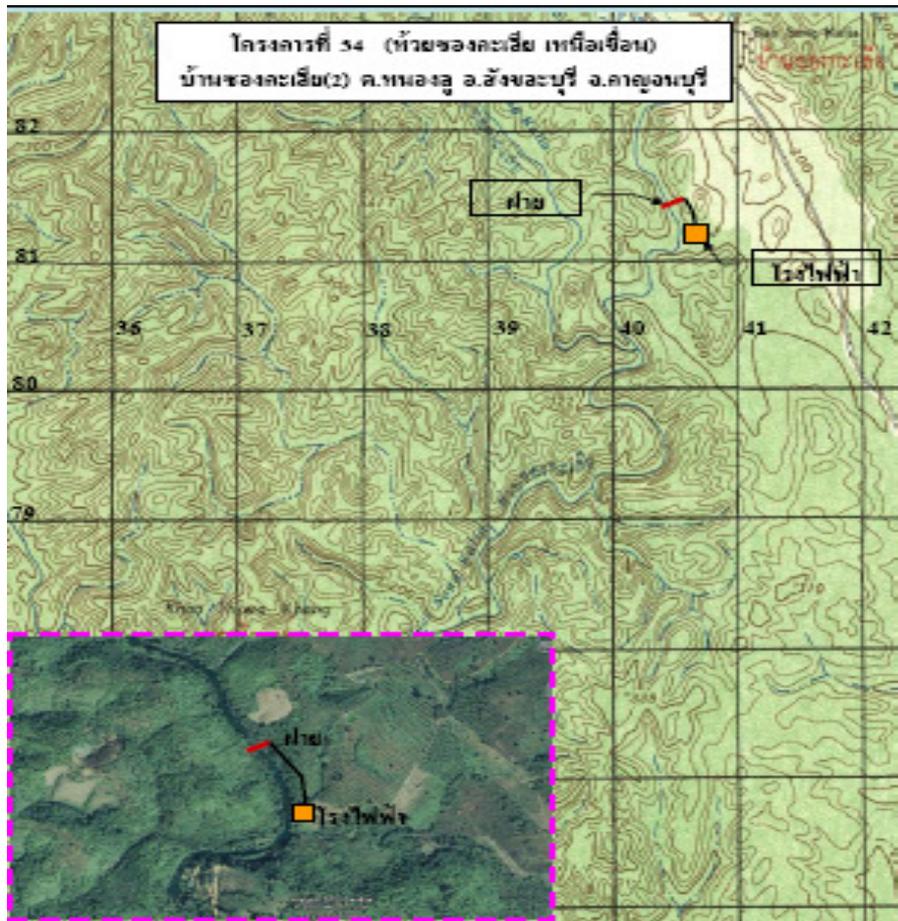
1. หมู่บ้านชองกาเลีย ตำบลหนองลู อำเภอสังขละบุรี (ลงสำรวจ ในวันที่ 4 มีนาคม 2553)
2. หมู่บ้านกอมองทะเล ตำบลไล่โว่ อำเภอสังขละบุรี (ลงสำรวจใน วันที่ 5 มีนาคม 2553)

โดยรายงานนี้สรุปประเด็นเบื้องต้นของแต่ละหมู่บ้าน เพื่อเป็นแนวทางประกอบในการพิจารณาโครงการพัฒนาพลังงานทางเลือกโดยอาศัยฐานทรัพยากร (แม่น้ำ) ในชุมชนทั้ง 2 แห่ง ซึ่งในการลงสำรวจและเก็บข้อมูลในครั้งนี้ประกอบไปด้วย การสัมภาษณ์ โดยใช้แบบสอบถาม การสนทนากลุ่ม

โดยมีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างทีมวิจัยและชาวบ้านในแต่ละหมู่บ้าน สำหรับอุปสรรคในการดำเนินการสำรวจพื้นที่และการเก็บข้อมูลในครั้งนี้ ได้แก่ ชาวบ้านยังขาดความเข้าใจในตัวโครงการโดยเฉพาะรูปแบบของโรงไฟฟ้าจากพลังงานน้ำ ดังนั้นจึงได้เสนอให้มีการจัดทำข้อมูลด้านเทคนิค ตลอดจนรูปแบบของโรงไฟฟ้าพลังน้ำ ประกอบการทำความเข้าใจกับชาวบ้านในพื้นที่ เพื่อความสะดวกในการสื่อสาร และการทำความเข้าใจ

1.3.1 หมู่บ้านของกาเลีย

ที่ตั้งของหมู่บ้าน หมู่บ้านของกาเลีย ตำบลหนองลู อำเภอสังขละบุรี จังหวัดกาญจนบุรี

รูปที่ ก.16 ตำแหน่งที่ตั้งของฝายและโรงไฟฟ้าหมู่บ้านของกาเลีย

ระดับการศึกษา ส่วนใหญ่แล้วจบการศึกษาในระดับประถมศึกษา (ป.4 และ ป.6)

อาชีพ ส่วนใหญ่แล้วชาวบ้านในชุมชนของกาเลียนั้นประกอบอาชีพเกษตรกรรมโดยพืชที่ปลูก ได้แก่ เกษตรกรรม: มันสำปะหลัง, ยางพารา, ทำจากมุงหลังคา (หญ้าแฝก), ไร่จิ้งหรีด, ไร่กล้วย, ไร่ข้าวโพด, ไร่ข้าว, ไร่ถั่ว, ไร่กล้วย, ไร่กล้วย, ไร่กล้วย

รายได้ รายได้อยู่ในช่วง ช่วง 5,000 - 10,000 บาทต่อเดือน โดยมีการถือครองที่ดินประมาณครอบครัวละ 10-20 ไร่ ชนิดเอกสารสิทธิ์ส่วนใหญ่เป็นโฉนด

แหล่งน้ำ

สำหรับการใช้น้ำของชุมชนนั้นส่วนมากจะเพียงพอเพื่อการอุปโภคและบริโภคเท่านั้น แต่ไม่เพียงพอต่อการทำการเกษตร โดยเฉพาะในช่วงฤดูแล้ง ซึ่งช่วงฤดูแล้งนั้นอยู่ในช่วง เดือนมีนาคม – เมษายนและส่งผลให้ผลผลิตทางการเกษตรได้รับความเสียหาย และไม่สามารถทำการเกษตรได้อย่างต่อเนื่องโดยวัตถุประสงค์การใช้น้ำของชุมชนซึ่งมีการจัดเรียงตามลำดับความสำคัญพบว่า ลำดับที่ 1 นั้นใช้น้ำเพื่อการเกษตร ส่วนอันดับที่ 2 นั้นใช้น้ำเพื่อการอุปโภคและบริโภค ซึ่งพบว่า แหล่งน้ำที่ใช้

อุปโภค ได้แก่ แม่น้ำของกาเลียและน้ำประปาชุมชน ส่วนแหล่งน้ำที่ใช้เพื่อการเกษตรได้แก่ แม่น้ำของกาเลียและบ่อน้ำส่วนตัว โดยต้องเสียค่าบริการน้ำ/เดือน มากกว่า มากกว่า 300 - 400 บาท/เดือน

ด้านการใช้ไฟฟ้าพบว่า มีกระแสไฟฟ้าใช้ทุกครัวเรือน โดยเป็นกระแสไฟฟ้าจากการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคทั้งหมด โดยมีวัตถุประสงค์การใช้ไฟฟ้าเพื่อกิจกรรมภายในครัวเรือน ได้แก่ ดูโทรทัศน์ ทำกับข้าว หุงต้ม เป็นต้น และกิจกรรมทางการเกษตร ได้แก่ ใช้เพื่อการสูบน้ำเพื่อรดผลผลิตทางการเกษตรแต่ก็ยังพบปัญหาด้านเสถียรภาพไฟฟ้า กล่าวคือ กระแสไฟฟ้าติดๆดับๆบ่อย ซึ่งส่งผลให้อุปกรณ์ไฟฟ้าบางชนิดชำรุดก่อนเวลาอันควร พบว่า ชาวบ้านจะต้องเสียค่าบริการไฟฟ้าประมาณ 400 - 500 บาท/ เดือน

ตารางที่ ก.12 ตำแหน่งที่ตั้งโรงไฟฟ้าหมู่บ้านของกาเลีย

ตำแหน่งฝ่าย		ตำแหน่งโรงไฟฟ้า		ระยะทางฝั่งน้ำ	ความสูงหัวน้ำ	ความกว้างฝ่าย
X	Y	X	Y			
				เมตร	เมตร	เมตร
440,134	1,681,685	440,230	1,681,486	227	8	11

ความคิดเห็นต่อโครงการ

พลังงานทางเลือกที่เหมาะสมในชุมชนส่วนใหญ่เห็นเหมือนกันว่า เป็นพลังงานน้ำที่สามารถนำมาผลิตกระแสไฟฟ้า แต่ก็พบว่ายังไม่เคยได้ยินชื่อโครงการในทำนองนี้มาก่อน และส่วนใหญ่คิดว่าศักยภาพของแม่น้ำในชุมชนเพียงพอเพื่อการผลิตกระแสไฟฟ้า โดยคิดว่าประโยชน์ของโครงการการผลิตกระแสไฟฟ้านั้นสามารถนำกระแสไฟฟ้าไปใช้กับเครื่องปั้มน้ำและ ใช้กับกิจกรรมภายในครัวเรือน ส่วนผลเสียจากการดำเนินโครงการมีความกังวลเรื่องปริมาณน้ำที่อาจจะลดลงหลังจากทำโครงการ ส่วนความคิดเห็นต่อโครงการนั้น พบว่า เห็นด้วยกับโครงการเนื่องจากชุมชนจะได้มีแหล่งพลังงานไฟฟ้าใช้ และสามารถขยายกิจกรรมของชุมชนที่ใช้ประโยชน์จากไฟฟ้า ตลอดจนคิดว่าจะจ่ายค่าไฟฟ้าถูกลงความยินดีในการเข้าร่วมกับโครงการ โดยการร่วมใช้แรงงานและลงทุนกับโครงการ จัดสรรงบประมาณบางส่วนที่ อบต. ได้รับประจำปีมาใช้ในโครงการ ร่วมสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ สำหรับแหล่งงบประมาณที่จะนำมาร่วมลงทุนกับโครงการ

ส่วนรูปแบบการบริหารและการจัดการเห็นว่า อบต./เทศบาล ต้องให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการและมีการจัดตั้งสหกรณ์ไฟฟ้าชุมชนขึ้นมา และการกำหนดอัตราค่าไฟฟ้าต้องต่ำกว่าอัตราค่าไฟฟ้าในราคาเดิมที่เสียให้กับการไฟฟ้า และเห็นว่าปัญหาและอุปสรรคของโครงการนั้นจะเป็นเรื่องของกรณีที่ชุมชนนั้นอยู่ในเขตอุทยานและทางอุทยานจะไม่อนุญาตให้ดำเนินโครงการ

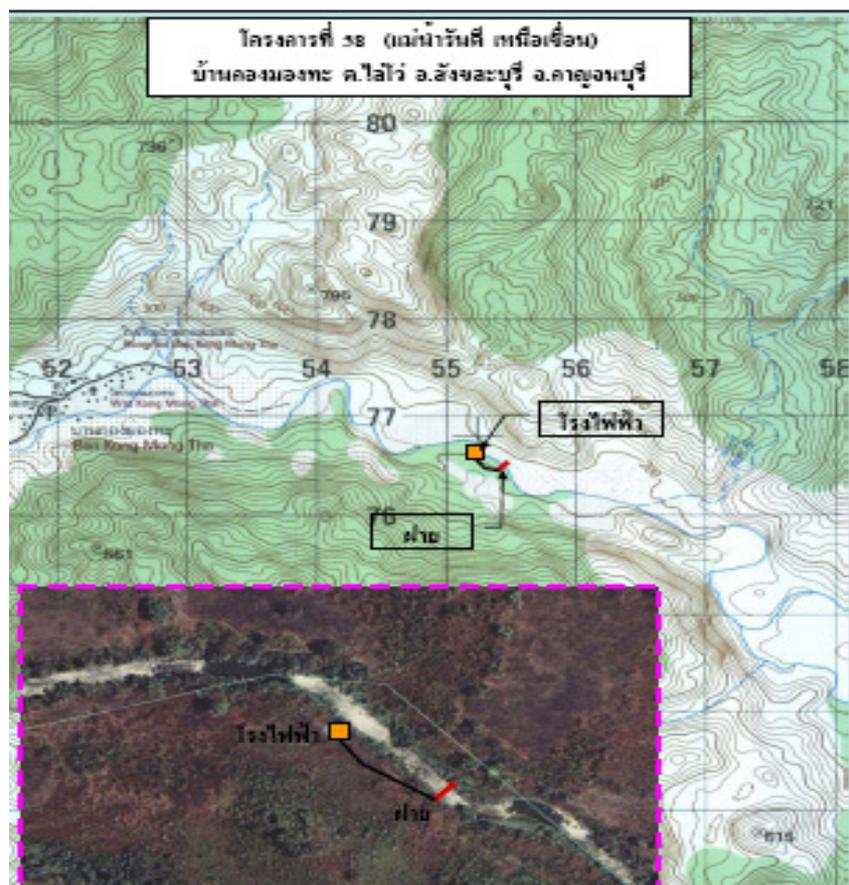
สำหรับข้อเสนอแนะที่มีต่อโครงการได้แก่ ต้องพาชชาวบ้านหรือผู้นำชุมชนไปดูงานในโครงการอื่นๆที่ประสบความสำเร็จ ตลอดจนการให้ความรู้แก่ประชาชนเกี่ยวกับโรงการผลิตไฟฟ้าพลังน้ำขนาดเล็กให้กับชุมชนได้มีความเข้าใจ

รูปที่ ก.17 การสอบถามความคิดเห็นและพูดคุยกับชาวบ้าน

1.3.2 หมู่บ้านกอมองทะ

ที่ตั้งของหมู่บ้าน หมู่บ้านกอมองทะ ตำบลไถ่โว่ อำเภอสงขลาบุรี จังหวัดกาญจนบุรี

รูปที่ ก.18 ตำแหน่งที่ตั้งของฝายและโรงไฟฟ้าหมู่บ้านกอมองทะ

ระดับการศึกษา ส่วนใหญ่แล้วจบการศึกษาในระดับประถมศึกษา (ป.4 และ ป.6)

อาชีพ ส่วนใหญ่แล้วชาวบ้านในชุมชนกองมอหนองนั้นประกอบอาชีพเกษตรกรรมโดยพืชที่ปลูก ได้แก่ ปลูกข้าวไร่, สวนผลไม้ (ผสมผสาน), มะนาว, รั้วข้างทั่วไป, เก็บของป่า (ตามฤดูกาล)

รายได้ รายได้อยู่ในช่วง ช่วง 5,000 - 10,000 บาทต่อเดือน โดยมีการถือครองที่ดินประมาณครอบครัวละ 20 - 30 ไร่ ไม่มีเอกสารสิทธิ์

แหล่งน้ำ

สำหรับการใช้น้ำของชุมชนนั้นส่วนมากจะเพียงพอเพื่อการอุปโภคและบริโภคเท่านั้น แต่ไม่เพียงพอต่อการทำการเกษตร โดยเฉพาะในช่วงฤดูแล้ง ซึ่งช่วงฤดูแล้งนั้นอยู่ในช่วง เดือนมีนาคม – เมษายนและส่งผลให้ผลผลิตทางการเกษตรได้รับความเสียหาย และไม่สามารถทำการเกษตรได้อย่างต่อเนื่องโดยวัตถุประสงค์การใช้น้ำของชุมชนซึ่งมีการจัดเรียงตามลำดับความสำคัญพบว่า ลำดับที่ 1 นั้นใช้น้ำเพื่อการเกษตร ส่วนอันดับที่ 2 นั้นใช้น้ำเพื่อการอุปโภคและบริโภค ซึ่งพบว่า แหล่งน้ำที่ใช้อุปโภค ได้แก่ แม่น้ำรันตีและน้ำประปาชุมชน ส่วนแหล่งน้ำที่ใช้เพื่อการเกษตร ได้แก่ แม่น้ำรันตีและบ่อน้ำส่วนตัว ไม่เสียค่าบริการน้ำ (ประปาภูเขา)

การใช้พลังงานไฟฟ้า

ด้านการใช้ไฟฟ้าพบว่า บางครัวเรือนใช้กระแสไฟฟ้าจากแผงโซลาร์เซลล์ แต่สมาชิกของชุมชนส่วนใหญ่ยังคงไม่มีกระแสไฟฟ้าใช้

ตารางที่ ก.13 ตำแหน่งที่ตั้งโรงไฟฟ้าหมู่บ้านกองมอหนอง

ตำแหน่งฝาย		ตำแหน่งโรงไฟฟ้า		ระยะทางผันน้ำ	ความสูงหัวน้ำ	ความกว้างฝาย
X	Y	X	Y			
				เมตร	เมตร	เมตร
455,225	1,676,618	455,129	1,676,707	235	5	17

ความคิดเห็นต่อโครงการ

พลังงานทางเลือกที่เหมาะสมในชุมชนส่วนใหญ่เห็นเหมือนกันว่า เป็นพลังงานน้ำที่สามารถนำมาผลิตผลิตกระแสไฟฟ้า แต่ก็พบว่ายังไม่เคยได้ยินชื่อโครงการในทำนองนี้มาก่อน และส่วนใหญ่คิดว่าศักยภาพของแม่น้ำในชุมชนเพียงพอเพื่อการผลิตกระแสไฟฟ้า โดยคิดว่าประโยชน์ของโครงการการผลิตกระแสไฟฟ้านั้นสามารถนำกระแสไฟฟ้าไปใช้กับเครื่องปั้มน้ำและ ใช้กับกิจกรรมภายในครัวเรือน ส่วนผลเสียจากการดำเนินโครงการมีความกังวลเรื่องปริมาณน้ำที่อาจจะลดลงหลังจากทำโครงการ ส่วนความคิดเห็นต่อโครงการนั้น พบว่า เห็นด้วยกับโครงการเนื่องจากชุมชนจะได้มีแหล่งพลังงานไฟฟ้าใช้ และสามารถขยายกิจกรรมของชุมชนที่ใช้ประโยชน์จากไฟฟ้า ตลอดจนคิดว่าจ่ายค่าไฟฟ้าถูกลงความยินดีในการเข้าร่วมกับโครงการ โดยการร่วมใช้แรงงานและลงทุนกับโครงการ จัดสรรงบประมาณบางส่วนที่ อบต. ได้รับประจำปีมาใช้ในโครงการ ร่วมสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ สำหรับแหล่งงบประมาณที่จะนำมาร่วมลงทุนกับโครงการ

ส่วนรูปแบบการบริหารและการจัดการเห็นว่า อบต./เทศบาล ต้องให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการและมีการจัดตั้งสหกรณ์ไฟฟ้าชุมชนขึ้นมา และการกำหนดอัตราค่าไฟฟ้าต้องต่ำกว่าอัตราค่าไฟฟ้าในราคาเดิมที่เสียให้กับการไฟฟ้า และเห็นว่าปัญหาและอุปสรรคของโครงการนั้นจะเป็นเรื่องของการที่ชุมชนนั้นอยู่ในเขตอุทยานและทางอุทยานจะไม่อนุญาตให้ดำเนินโครงการ

สำหรับข้อเสนอแนะที่มีต่อโครงการ ได้แก่ ต้องพาชาวบ้านหรือผู้นำชุมชนไปดูงานในโครงการอื่นๆที่ประสบความสำเร็จ ตลอดจนการให้ความรู้แก่ประชาชนเกี่ยวกับโรงการผลิตไฟฟ้าพลังน้ำขนาดเล็กให้กับชุมชนได้มีความเข้าใจ

รูปที่ ก.19 การสอบถามความคิดเห็นและพูดคุยกับชาวบ้าน

